

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobce: V. P., nar. X
bytem X
zastoupen Mgr. Davidem Rašovským, advokátem
se sídlem Šumavská 525/33, Veverčí, 602 00 Brno

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 3. 2024, č. j. MPSV-2024/71974-920, sp. zn. SZ/MPSV-2021/108006-920

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 20. 3. 2024, č. j. MPSV-2024/71974-920, sp. zn. SZ/MPSV-2021/108006-920, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení ve výši 6 292 ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Davida Rašovského, advokáta.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně brojil žalobce proti shora označenému rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – pob. v Jihlavě, ze dne 10. 6. 2021, č. j. 59762/21/JI, kterým byla zamítnuta jeho žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo.

II. Podání účastníků

2. Úvodem žaloby shrnul žalobce skutkový stav a průběh předcházejícího správního řízení, vč. soudních rozhodnutí, které předcházely vydání žalobou napadeného rozhodnutí, proti kterému brojil námitkou nesprávného hodnocení důkazů, neboť správní orgány podle něj nekriticky převzaly posudkové závěry Posudkové komise MPSV Hradec Králové ze dne 20. 2. 2024 bez hodnocení žalobcem doloženého znaleckého posudku. Posudkové hodnocení PK MPSV je podle něj neodůvodněně absolutizováno a posudkové hodnocení přitom nenaplnňuje kritéria, která se na něj vztahují. K tomu zdůraznil, že zdejší soud se podrobně a jednoznačně vyjádřil k výkladu části I. bodu 1 písm. g) přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, a při tom ani posudkové hodnocení PK MPSV Hradec Králové není v souladu se závazným právním názorem soudu.
3. Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí žaloby s tím, že PK MPSV vzala v úvahu diagnostická zjištění z posudku, který předložil žalobce. Podle žalovaného je ale k posouzení zdravotního stavu žalobce příslušná toliko posudková komise. Odůvodnění posouzení je v souladu se zákonem a podle žalovaného nedošlo ve věci k žádnému pochybení.

III. Posouzení věci krajským soudem

4. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná. Soud o věci rozhodl po jednání. Žaloba je důvodná.
5. V otázce posouzení nároku žalobce na dávku – příspěvek na zvláštní pomůcku dle § 2 písm. b) ve spojení s § 9 odst. 2 zákona č. 329/2011 Sb., rozhoduje zdejší soud již potřetí. Zároveň je vhodné připomenout, že samotné řízení se táhne již od roku 2021. Zdejší soud v předcházejících rozsudcích ve věcech sp. zn. 22 A 57/2021 a sp. zn. 22 A 56/2022 vyslovil jasný právní názor na to, jak má být vykládáno ustanovení části I. bodu 1 písm. g) přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb. Výkladem, který soud dříve provedl, nijak nezasahoval do zjišťování skutkového stavu nebo posouzení zdravotního stavu žalobce, nýbrž pouze zcela jednoznačně uvedl, jaký má být právní výklad uvedeného ustanovení, tj. které otázky a v jakém pořadí jsou pro přiznání dávky podstatné.
6. Podle § 78 odst. 5 s.ř.s. je v dalším řízení správní orgán vázán právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost. Závaznost právního názoru soudu je konstantně judikována správními soudy, k tomu srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 5 Afs 91/2012–41: „*Jestliže krajský soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku právní názor, kterým je správní orgán vázán (a neshledal jím žalobní námitku důvodnou), znamená to, že správní orgán v navazujícím řízení nemůže posouzení této otázky změnit (vyjma případů, kdy dojde ke změně skutkového či právního stavu).*“ Pouhá polemika s názorem soudu ze strany správního orgánu bez doplnění dokazování

představuje nezákonnost správního rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2004, č. j. 5 A 110/2002-25).

7. Soud se proto na prvním místě zabýval námitkou žalobce, že žalovaný nerespektoval závazný právní názor vyslovený v předcházejících rozsudcích ve věcech téhož žalobce.
8. V rozsudku ve věci sp. zn. 22 A 56/2022 zdejší soud uvedl, že je veden spor o to, „*zda zdravotní stav žalobce představuje vadu ve smyslu bodu 1 písm. g) přílohy k zákonu o poskytování dávek, tj. těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy; funkčním celkem se přitom rozumí trup, pánev, končetina. Z jazykového i systematického výkladu části I bodu 1 přílohy k zákonu o poskytování dávek je zřejmé, že zákonodárce stanovil ohledně postižení pod písm. g) dvě podmínky: 1) porucha pohyblivosti musí být založena postižením tří a více funkčních celků, přičemž funkčním celkem se rozumí trup, pánev a končetina, a 2) souhrnně musí tato postižení způsobovat těžkou funkční poruchu pohyblivosti (srov. rozsudky Krajského soudu v Praze ze dne 11. 8. 2020, č. j. 42 Ad 10/2019 – 30, nebo ze dne 3. 2. 2022, č. j. 58 Ad 13/2021 – 40). Obecně je proto třeba hodnotit zjištěné funkční poruchy více funkčních celků komplexně na základě společného působení zjištěných postižení funkčních celků.*“
9. K samotnému způsobu, jakým má být zjišťován stav žalobce, soud v citovaném rozsudku uvedl: „*25. V prvé řadě je tedy třeba vyjasnit, zda se v případě žalobce jedná o těžkou funkční poruchu pohyblivosti. Krajský soud v předchozím řízení toto pokládal s určitou mírou nejistoty za implicitně nesporné, nicméně je třeba v tomto směru odstranit veškeré pochybnosti. Pokud se dle posudkové komise o těžkou funkční poruchu pohyblivosti nejedná, je třeba tento závěr přesvědčivě odůvodnit. Pakliže by u žalobce nebyla přítomna těžká funkční porucha pohyblivosti, nárok na dávku nevznikne bez ohledu na počet postižených funkčních celků a kvalitu jednotlivých postižení.*

26. Pakliže by byla zjištěna těžká funkční porucha pohyblivosti, na níž se podílí těžké funkční postižení obou dolních končetin (které jsou z podstaty pro pohyblivost člověka zásadní), musí se dle krajského soudu posudková komise pečlivě zabývat případným postižením ostatních funkčních celků (trup, pánev a horní končetiny) a jejich vlivem na pohyblivost žalobce.

...

31. Lze tedy uzavřít, že s ohledem na vytýkané nedostatky zdravotního posudku, který byl stěžejním podkladem napadeného rozhodnutí, toto rozhodnutí neobstojí. V dalším řízení je třeba, aby posudková komise jednoznačně uvedla, zda se v případě žalobce jedná o těžkou funkční poruchu pohyblivosti a tento závěr blíže odůvodnila tak, aby byl srozumitelný i pro krajský soud, který nemá potřebné odborné lékařské znalosti. Pakliže se nejedná o těžkou funkční poruchu pohyblivosti, dávka přiznána být nemůže. Pokud se naopak o těžkou funkční poruchu pohyblivosti jedná, je třeba srozumitelně a konkrétně popsat vliv jednotlivých postižení funkčních celků pohybového ústrojí na pohyblivost žalobce. Pokud dle posudkové komise některá postižení žalobce nemají vliv na jeho pohyblivost (nebo mají vliv pouze zanedbatelný) je třeba osvětlit, jak se tato postižení z hlediska pohyblivosti žalobce projevují a z jakého důvodu jsou případně z tohoto hlediska nepodstatná.“ (zdůraznění přidáno v nynějším řízení).

10. Zdejší soud si je vědom toho, že věc je posudkově komplikovaná, o čemž svědčí i množství posudků, které nechal žalovaný i žalobce zpracovat. Přesto soud nedospěl k závěru, že by byl respektován jeho právní názor tak, jak byl vyjádřen v předcházejícím rozhodnutí.
11. Žalovaný v nyní posuzované věci vycházel nakonec dominantně z posudku PK MPSV v Hradci Králové, která dospěla k jednoznačnému závěru, že žalobce nebyl a není osobou, která má ve smyslu § 9 zákona č. 329/2011 Sb. těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, neboť u něj nejde o vadu nosného (pohybového) ústrojí uvedenou v písm. a), b), d) až i), l), a m) bodu 1 části I. přílohy k citovanému zákonu.
12. PK MPSV shledala, že se u žalobce jedná o omezení hybnosti dolních končetin na podkladě kombinace spinocerebelární ataxie a polyneuropatie dolních končetin, u posuzovaného se nejedná o těžkou funkční poruchu pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí.
13. Pokud jde o jednotlivé funkční celky, tak PK MPSV uvedla: *„Zásadní dopad na omezení pohyblivosti, resp. způsobující těžké je postižení dolní končetiny. Tedy funkční celek – dolní končetiny mají dopad na těžké omezení pohyblivosti. Horní končetiny se zachovalou úchopovou a opěrnou funkcí nezpůsobují těžké omezení pohyblivosti. Pánve- bez průkazu funkční poruchy pánve-nezpůsobuje těžké omezení pohyblivosti. Trup/ páteř/ prokázáno bolestivé omezení hybnosti páteře, ztuhnutí páteře neprokázáno, neprokázány těžké svalové dystrofie nebo atrofie v oblasti trupu, trup je schopen plnit svoji statodynamickou funkci při chůzi a nezpůsobuje tak těžké omezení pohyblivosti. Z výše uvedeného vyplývá, že z výše uvedených funkčních celků způsobuje těžké omezení pohyblivosti postižení dolních končetin.“*
14. V částech, kde se PK MPSV zabývala jednotlivými částmi funkčních celků pohybového ústrojí, je uvedeno 1) k horním končetinám: *„celkově oslabená hybnost HK více vpravo při zákl. onemocnění, dále omezení hybnost ramen do plného rozsahu, hybnost ostatních kloubů bez prokázaného omezení, dle neurologie 4/2021 reflexy sym, nízké, projevy iritační negativní, Mi Duf neg., taxe přesná. Z výše uvedeného vyplývá, že horní končetiny jsou schopny plnit svoji úchopovou schopnost, ve vztahu k pohyblivosti a jako funkční celek jsou schopny úchopu a manipulace s kompenzační pomůckou používanou při chůzi, jsou schopny opory o zábradlí při chůzi, opory o židli nebo stůl nebo jinou pomůcku při vstávání a z hlediska rozsahu postižení horních končetin a dopadu na celkovou pohyblivost nezpůsobují těžké omezení pohyblivosti.“*; 2) k dolním končetinám: *„postižení dolních končetin považuje PK MPSV Hradec Králové za těžšího stupně ve vztahu k pohyblivosti způsobující těžké omezení pohyblivosti.“*; 3) k pánvi: *„tj. není průkaz poruchy funkce pánve, která by měla dopad na pohyblivost posuzovaného“* a 4) k trupu *„Z výše uvedených vyšetření ortopedických se nejedná o těžké postižení několika úseků páteře, nejsou přítomny těžké dystrofie nebo atrofie trupového svalstva. Hybnost páteře je sice bolestivě omezena, nicméně nedosahuje tíže ztuhnutí páteře nebo celkově těžkého omezení hybnosti páteře se závažným selháním její statodynamické funkce ve vztahu k chůzi a pohyblivosti, nejsou přítomny těžké dystrofie nebo atrofie trupového svalstva, které by závažně narušovaly stabilitu trupu a dynamiku trupu ve vztahu ke schopnosti a chůze a pohyblivosti. Zjištěné funkční postižení trupu tak nedosahuje tíže tak závažné poruchy, která by měla dopad na těžké omezení pohyblivosti, trup u*

posuzovaného je schopen v dostatečném rozsahu plnit svoji statickou a dynamickou funkci ve vztahu ke schopnosti chůze.“

15. Posudek PK MPSV výslovně uvádí, že vychází z metodiky MPSV k části I. bodu 1 písm. g) přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb. - *těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků*, a uvádí, že: „*funkčním celkem se rozumí trup, pánev končetina - jedná se o kombinaci několika tří a více postižení pohybového systému s těžkými funkčními následky na pohyblivost - např. kombinace těžkého postižení několika úseků páteře a těžkého postižení nosných kloubů obou dolních končetin nebo uvolňování a nestabilitu pánevního pletence se středně těžkými paréza DKK nebo těžké dystrofie či atrofie trupového svalstva a končetinového svalstva.*“ Z uvedeného je jasné zřejmé, že posudek PK MPSV vychází z názoru, který zdejší soud označil za nezákonný, a to, že pro těžkou funkční poruchu pohyblivosti je nutná kombinace *tří těžkých postižení funkčních celků*.
16. Žalovaný převzal závěry PK MPSV. K otázce posouzení společného vlivu tří funkčních celků shledal posudek dostatečným a uvedl, že zásadní vliv na pohyblivost žalobce má postižení dolních končetin, horní končetiny jsou schopny plnit svoji úchopovou funkci, jsou schopny úchopu a manipulace s kompenzační pomůckou, postižení pánve není prokázáno a postižení trupu nemá dopad na omezení pohyblivosti.
17. Závěry žalovaného lze hodnotit jako nesprávné. V obou předcházejících věcech vycházely správní orgány z toho, že pro naplnění podmínek části I. bodu 1 písm. g) přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb. musí těžká funkční porucha pohyblivosti představovat těžké postižení tří a více funkčních celků. Na tomto výchozím předpokladu zjevně správní orgány nic nezměnily, resp. z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí změna postoje správních orgánů nevyplývá.
18. Algoritmus posouzení věci měl být jednoznačně takový, aby žalovaný na prvním místě odpověděl na otázku: *Jedná se obecně u žalobce o těžkou funkční poruchu pohyblivosti – ano nebo ne?* Závěr o existenci těžké funkční poruchy pohyblivosti měl být odůvodněn tak, aby byl srozumitelný i bez odborných lékařských znalostí
19. Pokud bude odpověď na první otázku ano, pak má odpovědět na otázku: *Jaký je vliv jednotlivých postižení funkčních celků pohybového ústrojí na pohyblivost žalobce?* Při odůvodnění odpovědi na tuto otázku je nutné popsat vliv jednotlivých postižení a výslovně uvést, zda mají nebo nemají vliv na pohyblivost žalobce, případně vliv pouze *zanedbatelný*.
20. Soud nepožadoval po žalovaném, aby bylo posouzeno, zda v případě zjištění obecné funkční poruchy pohyblivosti je vliv jednotlivých postižení *těžký*, ale zda *existuje* a není pouze *zanedbatelný*. Vedle toho měly správní orgány vysvětlit, jak se tato postižení z hlediska pohyblivosti žalobce projevují a z jakého důvodu jsou případně z tohoto hlediska nepodstatná.
21. Nic z toho ale napadené rozhodnutí neobsahuje. Správní orgány sice na základě posudku PK MPSV uvedly, že se u žalobce nejedná o těžkou vadu nosného (pohybového) ústrojí uvedenou v písm. a), b), d) až i), l), a m) bodu 1 části I. přílohy

k citovanému zákonu, ale k tomuto závěru dospěly jednoznačně na základě posouzení vycházejícího z nutnosti kombinace tří těžkých postižení.

22. Naopak z posudku PK MPSV vyplývá, že v rámci posouzení zdravotní stavu žalobce bylo zjištěno postižení, které má zásadní dopad na omezení pohyblivosti dolních končetin žalobce a které způsobuje těžké postižení dolní končetiny. PK MPSV výslovně uvedla, že funkční celek – dolní končetiny, mají dopad na těžké omezení pohyblivosti a postižení dolních končetin považuje PK MPSV Hradec Králové za těžšího stupně ve vztahu k pohyblivosti způsobující těžké omezení pohyblivosti.
23. Jinými slovy, pokud je z žalobce zjištěno postižení způsobující těžké omezení pohyblivosti, jeví se soudu, že se jedná obecně o těžkou funkční poruchu pohyblivosti a v takovém případě není podstatné, zda byla u žalobce zjištěna kombinace tří těžkých postižení. Pokud tomu tak není, žalovaný nijak nevysvětlil, proč nelze klást rovnítko mezi těžké omezení pohyblivosti a těžkou funkční poruchu pohyblivosti obecně.
24. Soud zdůrazňuje, že ani v případě, že by se u žalobce jednalo obecně o těžkou funkční poruchu pohyblivosti, nevzniká mu automaticky nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo, resp. že je automaticky osobou, která má ve smyslu § 9 odst. 2 a 4 zákona č. 329/2011 Sb. těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí. Soud již dříve v tomto smyslu totiž uvedl, že následně musí správní orgán odpovědět na to, zda jsou u žalobce přítomna posudkově relevantní postižení tří funkčních celků, jejich vliv na pohyblivost žalobce není zanedbatelný, nikoliv těžký.
25. Z uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že žalovaný nerespektoval závazný právní názor zdejšího soudu. Napadené rozhodnutí je proto nezákonné a soud nemůže přistoupit k dalšímu přezkumu rozhodnutí.

V. Závěr a náklady řízení

26. S ohledem na vše shora uvedené zrušil krajský soud dle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve které bude žalovaný vázán právním názorem vyjádřeným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
27. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci byl žalobce úspěšný, a proto má právo na náhradu nákladů řízení. Podle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, platí, že v řízení o žalobě ve věci nároků fyzických osob v sociálním zabezpečení ve správním soudnictví je tarifní hodnotou 5 000 Kč. Ve smyslu § 7 bod 3 advokátního tarifu činí sazba za jeden úkon právní služby 1 000 Kč. Krajský soud vycházel z toho, že zástupce žalobce učinil ve věci čtyři úkony právní služby (příprava a převzetí věci, sepsí žaloby, vyjádření na výzvu soudu a účast u jednání). Ke každému úkonu právní služby náleží náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky ve výši 300 Kč. Zástupce žalobce prokázal, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Celková výše nákladů řízení žalobce tak činí 6 292 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 25. listopadu 2024

Petr Sedlák v. r.
samosoudce